T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/550
KARAR NO : 2025/51
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. A.
Vekilleri : Av. İ. H. , Av. G. G.
Davalı : Adana Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Adana Trafik Denetleme Büro Amirliğince yapılan denetim sırasında, plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 22/07/2024 tarih ve MB seri 41201075 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun EK-2/3-a maddesi uyarınca 32.233 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı vekilleri, idari para cezasının iptali ve ödenen ceza tutarının iadesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Adana 1. Sulh Ceza Hakimliği 13/08/2024 tarih ve D.İş No:2024/6879 sayılı kararı** ile, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara yapılan itiraz Adana 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/09/2024 tarih ve D.İş No: 2024/8314 sayılı kararıyla reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...dosyaya konu taleplerin 22/07/2024 tarihli ve MB seri ve 41201075 sıra nolu idari para cezası ile birlikte aracın 60 gün süre ile trafikten men edilmesi kararının kaldırılması yönünde olduğu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "başvuru yolu" başlıklı 27. Maddesinin 8. Fıkrasında yer alan "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." şeklindeki düzenleme uyarınca idari yaptırım kararı verilen işlem kapsamında idari yargının görev alanına giren kararların verilmesi halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının idari yargı merciinde çözümlenmesi amaçlanmıştır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8kA41Do - noziWEs - 5M1R43/ - EHUur0= ile erişebilirsin

Açıklanan nedenlerle, idari para cezası tutanağı ile idari tedbir niteliğinde bulunan 60 gün süre ile aracın trafikten men edilmesi kararına yönelik de itirazda bulunulduğu 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Ek Madde 2-3A maddesi gereğince "İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (e) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün süreyle trajikten menedilir." hükmünün bulunduğu, bu hususta ise idari yargı merciince bir karar verilmesinin gerekmesi karşısında görevsizlik kararı verilmesi karar verilmiş olup, aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

KARAR: Gerekçesi açıklandığı üzere;

1-Başvurunun (görev yönünden) REDDİNE..."

4. Davacı vekilleri bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Adana 2. İdare Mahkemesi 13/11/2024 tarih ve E.2024/2026 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, plakalı araç ile belediyeden izin veya ruhsat alınmaksızın yolcu taşımacılığı yapıldığının tespit edildiğinden bahisle, düzenlenen 22.07.2024 tarih ve 41201075 sayılı İdari Para Cezası Karar Tutanağı içeriği 32.233,00-TL tutarlı trafik idari para cezasına karşı Adana Sulh Ceza Hakimliği nezdinde itiraz edildiği, Adana 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 13/08/2024 tarih ve D. İş 2024/6879 sayılı kararı ile itirazın reddine, başvuranın yetkili İdare Mahkemesince başvuruda bulunma hususunda muhtariyetine karar verildiği, söz konusu karara yapılan itirazın da Adana 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/09/2024 tarih ve D. İş 2024/8314 sayılı kararı ile reddine karar verilmesi üzerine, 22.07.2024 tarih ve 41201075 sayılı İdari Para Cezası Karar Tutanağı içeriği 32.233,00-TL tutarlı trafik idari para cezasının iptali ve ödenen ceza tutarının iadesi istemiyle bakılmakta olan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, trafik idari para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda son olarak 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanunla değişiklik yapıldığı, bu haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, bu durumda, Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, 5326 sayılı Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, bu nedenle görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin dikkate alınacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, trafik idari para cezasının iptali istemiyle açılan işbu davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; görevli yargı mercinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, Adana 1.Sulh Ceza Hakimliğinde açılan davada, anılan Hakimliğin 2024/6879 D.İş. sayılı dava dosyası ile birlikte işbu dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, uyuşmazlığın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilmesine kadar ertelenmesine..."

6. Adana 2. İdare Mahkemesi 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8kA41Do - noziWEs - 5M1R43/ - EHUur0= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik işaret ve kurallarına uyma zorunluluğu"* başlıklı 47. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Trafik ışıklarına,

c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere,

Uymak zorundadırlar.

(Değişik:18/10/2018-7148/20 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar."

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(…)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8kA41Do - noziWEs - 5M1R43/ - EHUur0= ile erişebilirsin

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)
(1) Bu Kanun'un;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;
a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
b) İşyerinin kapatılması,
c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,
gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.
(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8kA41Do - noziWEs - 5M1R43/ - EHUur0= ile erişebilirsin

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

16. Dava dosyasının incelenmesinden, araç sürücüsü davacı adına ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle 22/07/2024 tarih MB 41201075 seri sıra numaralı idari para cezası tutanağı düzenlendiği, bununla birlikte Ö. P. O. E. M. L. Ş. adına tescilli plaka sayılı aracın 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin olarak da 22/07/2024 tarih ve BB00397519 seri sıra numaralı işlemin düzenlendiği, bu işleme karşı adı geçen şirket tarafından adli veya idari yargı yerinde dava açılıp açılmadığı hususlarının dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden tespit edilemediği anlaşılmıştır.

17. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

18. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

19. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

20. İncelenen uyuşmazlıkta, aynı maddi olay nedeniyle üçüncü kişi şirket adına kayıt ve tescilli araç hakkında uygulanan 60 gün süreli trafikten men yaptırımının davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8kA41Do - noziWEs - 5M1R43/ - EHUur0= ile erişebilirsin

21. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Adana 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Adana 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 13/08/2024 tarih ve D.İş No:2024/6879 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Adana 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Adana 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 13/08/2024 tarih ve D.İş No:2024/6879 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8kA41Do - noziWEs - 5M1R43/ - EHUur0= ile erişebilirsin